

Nr 914

Av herr Eskel m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 144, angående riktlinjer för utformningen av skolväsendets centrala ledning m. m.

(Lika lydande med motion nr 755 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 144 angående riktlinjer för utformningen av skolväsendets centrala ledning m. m. föreslår departementschefen, att yrkesutbildningen på jordbrukets och skogsbrukets områden ävensom sjuksköterskeutbildningen icke nu bör läggas under det nya skolämbetsverket kungl. skolöverstyrelsen.

1955 års sakkunniga för yrkesutbildningens centrala ledning och viss lärarutbildning har i sitt betänkande »Skolväsendets centrala ledning» (SOU 1962:28) föreslagit, att jämväl ovan angivna utbildning skulle tillhöra den nya centrala skolmyndighetens ämbetsområde.

Det synes oss angeläget, att den centralisering av ledningen för utbildningsverksamheten, som departementschefen i princip förordar och som hälsas med tillfredsställelse, utformas så, att den hittillsvarande splittringen äntligen upphör. Vi kan icke finna, att tillräckliga skäl anförts för att lämna de här berörda utbildningsområdena utanför den samordning, som nu föreslås bli genomförd.

Det torde beträffande yrkesutbildningen inom jordbruket och skogsbruket vara möjligt att göra en fullt tillfredsställande distinktion mellan yrkesutbildning å ena sidan och rådgivande verksamhet och information å den andra. Självfallet finns ett naturligt samband mellan yrkesutbildning och upplysningsverksamhet inom dessa såväl som inom andra områden, men detta samband kan icke behöva rubbas av att tillsynen över den egentliga yrkesutbildningen förändras. På fältet torde verksamheten kunna bedrivas på samma sätt som tidigare men ev. önskvärda förändringar underlättas.

Ett överförande av den centrala ledningen till det nya skolverket beträffande denna yrkesutbildning kan icke behöva medföra någon begränsning av möjligheterna för lanthbruksnämndernas, hushållningssällskapens och skogsvårdsstyrelsernas befattningshavare att medverka i utbildningsverksamheten vid lanthbrukets och skogsbrukets yrkesskolor.

Det förhållandet, att sjuksköterskeutbildningen f. n. är föremål för utredning, bör icke hindra beslut om densammans inordnande under skolämbetsverket, dit såvitt vi kunnat finna övrig utbildning inom kroppssjukvår-

dens område kommer att höra, nämligen förutom sjukvårdsbiträdes- och undersköterskeutbildningen jämväl utbildningen av den assistentpersonal inom olika vårdspecialiteter, som kommer att omhänderha arbetsuppgifter, som hittills åvilat sjuksköterskor. En samordning under det gemensamma centrala utbildningsverket synes här vara ytterligt angelägen. — Med hänsyn till den väntade framtida utformningen av mentalsjukvården synes detta gälla också beträffande utbildningen av motsvarande mentalsjukvårdspersonal.

Lantbruks- och skogsbruksyrkesutbildningens samt sjuksköterskeutbildningens (och motsvarande) kvarblivande under respektive fackämbetsverk medför obestriddligen många nackdelar, centralt, regionalt och lokalt, vilket också framhållits av flera remissinstanser. Olägenheterna blir särskilt framträdande för landstingen, vilkas skolverksamhet fortfarande skulle komma att lyda under flera tillsynsmyndigheter (ex. den husliga utbildningen och utbildningen inom vårdsektorn). Detta kan medföra betydande praktiska och andra olägenheter, när det gäller att åstadkomma önskvärd samordning. Möjligheterna att åstadkomma en effektiv regional ledning av yrkesutbildningen skulle också försvåras. Det kan icke vara tillfredsställande, att länskolnämndens kompetensområde begränsas till endast en del av yrkesutbildningen. Utbildningsåtgärder inom ett område berör ju därtill ofta utbildning och utveckling också inom andra områden.

Man torde vidare kunna ifrågasätta, om den yrkesutbildning, som föreslagits ligga kvar under sina resp. fackämbetsverk, gagnas av en sådan ordning. Sannolikt blir det icke så. Tvärtom torde en verklig jämställdhet i skilda hänseenden såväl mellan de yrkesutbildande skolorna inbördes som mellan de praktiska och teoretiska utbildningsvägarna förutsätta, att hela skolväsendet ledes enhetligt.

Med åberopande av vad sålunda anförts hemställer vi, att riksdagen måtte uttala,

att jämväl yrkesutbildningen på jordbrukets och skogsbrukets områden samt sjuksköterskeutbildningen och mentalvårdspersonalutbildningen skall hänföras till den nya kungl. skolöverstyrelsens ämbetsområde.

Stockholm den 26 april 1963

Arvid Eskel

Henry Allard

Hilding Johansson

Sven Mellqvist